

	Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
			Szerző		Tárgy
			Cím Budapest levegője.		Hely
			Forrás: Független Magyarország		Idő
		Bp.	1907	1/4	Személy
				(Idő)	(Köt. v. füz.)

NAPI HIREK.

Budapest levegője.

Évek előtt nagy feltűnést keltett egy francia könyv, mely azzal a címmel, hogy: Mit eszünk? — apró piaci és konyhai titkokat leplezett fel. Soha étvágyas dolgokról még étvágyrontóbb módon nem irtak, mint ebben a könyvben. Kezdve a vajtól, még pedig nem is hamisított vajtól egész a szakácsművészet remekéig, mindenről tömördek oly részlet volt benne olvasható, mely megannyi ellentétje a jó étvágyat kívánásnak és amelyet jobb nem tudni. Aki olvasta, abban jó néhány napig erős harcot vívott az éhség és a minden irányban undorodásra ébresztett gyanakvás és gyászolt benne a sok vesztett illuzió.

Sokban erre a könyvre emlékeztet Fodor István villamos részvénytársasági igazgató most megjelent könyve. A füstnélküli város a címe; de a francia könyv analógiájára méltán lehetne az alcíme: Mit lélegzünk? Már tudniillik, hogy mi budapestiek mit lélegzünk. És bár ebben a tekintetben kevésbbé vannak illuzióink, mint az ételek provenienciája és elkészítése tekintetében és mindenki sejti, hogy Budapest levegője épenséggel nem tiszta levegő: a valóság még sokkalta sötétebb, semmint a legborusabb sejtelen is képzei. És a sötétebb szó itt nemcsak képletes kifejezés, hanem pontos jelző, amennyiben ennek a levegőnek a színét a korom adja meg. Fodor István könyvében részletesen megolvasható, hogy

mennyi korom van Budapest levegőjében, a melybe ködös napokon még a kéménygázakból eredő nagy mennyiségű kénsav is keveredik; e helyen csak azt idézzük a számításokból, hogy a szénkoromban tizenöt-husz százalék a kátrány és kozmás olaj és öt-tíz százalék a kénsav, vagyis aki a korom szót hallja, ne gondolja, hogy valami ártalmatlan dologról van szó.

Ez tehát a mi levegőnk! Kátrány, kozmás olaj és tisztességes mennyiségű kénsav. Az embernek szinte kedve volna, hogy tartózkodjék a lélegzéstől; de hát amiként enni kell, úgy lélegzeni is muszáj. Ebben a részben nincs választás; ebben a dologban csak haragudni lehet a város építésmódjára, hogy szinte céltudatosnak beillő rendszerrel lassítja a levegő keringését, előmozdítja a romlott levegő összegyülemelését és csak szivnunk kell tovább a kozmás olajat, meg a kátrányt, meg a kénsavat, meg mindazt, amivel a levegőt hamisítják és ami immár szakszerű megfejtése a tapasztalati ténynek, hogy ebben a levegőben dus tenyészetre kaphat mindenféle betegség és hogy Budapesten vajmi nehéz egészségesnek maradni.

Ezt az állapotot emberi beavatkozás idézte elő. A természet arra a geográfiai pontra is jó levegőt árasztott, ahol Budapest van; az emberek tették, hogy ez a levegő olyan romlott lett, amilyen. Fodor István az orvoslást is emberi munkától várja, olyasformán, hogy

kellő berendezkedéssel füstnélkülivé akarja tenni a várost. Azt hisszük azonban, hogy ez, legalább jó hosszú időre még csak utópia; az embereknek távolról se oly sietős, hogy helyrehozzák a rosszat, mint amily hamarosan készek voltak és készek maradnak ennek az elkövetésére. Nem is reménykedünk másban, csak a természetben. Abban, hogy mindenféle városrendezés címén hovatovább mégis csak engednek egy kis utat a levegőnek és ennek az áramlása majd rendez egy kis tisztogatást a kozmás olaj meg a kénsav birodalmában. Egyelőre azonban sajnos, még ez is a messze jövő zenéje.